

УДК [025.5:004]:027.7:378.4(477.74-21)

М. О. Подрезова,

директор Наукової бібліотеки
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
вул. Преображенська, 24, м. Одеса, 65082, Україна
тел.: (0482) 34 77 89
e-mail: library@onu.edu.ua

**БІБЛІОГРАФІЧНА КУЛЬТУРА ПЕРІОДИЧНОГО ВИДАННЯ
ЯК НАПРЯМОК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
БІБЛІОТЕКИ**

У статті викладено основні зміни у діяльності Інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова у галузі інформаційно-аналітичної діяльності. Особливу увагу зосереджено на формуванні бібліографічної культури періодичного видання, просуванні університетських видань у глобальному інформаційному науковому просторі, що сприяє розповсюдженню результатів наукової діяльності університету у світовому науковому середовищі.

Ключові слова: Наукова бібліотека, ОНУ імені І. І. Мечникова, періодичні видання, інформаційно-аналітична діяльність, наукометричні бази даних, бібліографічні стилі.

Сучасна бібліотека вищого навчального закладу переживає процес трансформації. Зміни у діяльності вузівської бібліотеки обумовлені як модернізацією системи вищої освіти в країні, так і розвитком інформаційних технологій. Визначальним моментом є співіснування друкованих та електронних джерел. Саме тому на сучасному етапі трансформації зазнає і поняття «бібліотечний фонд», що перетворюється на поняття «інформаційні ресурси». Навіть найбагатший локальний бібліотечний фонд виявляється обмеженим на фоні загальної інформатизації суспільства та вимагає залучення широкого спектру джерел нового типу.

Про таку трансформацію свідчить досвід університетських бібліотек США, які є визнаними лідерами в галузі впровадження інформаційних технологій. Значну увагу вони приділяють розвитку інформаційного потенціалу та забезпеченню інформаційних потреб користувача. Цікавим у досвіді роботи бібліотек США є використання так званого мобільного довідково-інформаційного обслуговування (roving referenge) читачів під час користування електронними каталогами та ресурсами [1, с. 96].

Місію вітчизняної бібліотеки вишу можна сформулювати наступним чином: за допомогою держави та вищого навчального закладу створити необхідні умови для користувачів (як студентів, так і викладачів) з тим, щоб вони могли якісно, повно та оперативно отримати необхідне їм джерело чи інформацію як на традиційних, так і на нетрадиційних носіях інформації [2, с. 52].

Орієнтація ж в інформаційних ресурсах, а саме їх аналіз та оцінка на основі певних критеріїв, надання доступу до цієї інформації є базовою функцією бібліотеки ВНЗ як активного суб'єкта інформаційного суспільства.

Під впливом соціокультурних та технологічних перетворень у суспільстві змінюються і стереотипи діяльності Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Сучасні явища інформатизації вимагали пошу-

ку нових моделей бібліотечного розвитку, які забезпечували б життєздатність бібліотеки як необхідного університету підрозділу у контексті побудови відкритого суспільства знань. У зв'язку з введенням сучасних комп'ютерних та комунікаційних технологій, а також набуттям нових функцій, всі відділи Наукової бібліотеки поступово перейшли на абсолютно новий формат діяльності. У цій статті мова піде про організацію роботи сучасного Інформаційно-бібліографічного відділу.

Перехід до інформаційного суспільства, глобальні зміни в інформаційній сфері визначають на сьогодні загальну стратегію діяльності бібліотеки та Інформаційно-бібліографічного відділу зокрема. Саме ускладнення запитів читачів, перехід до нової інформаційної системи, зміна функцій Інформаційно-бібліографічного відділу послугували поштовхом до реорганізації відділу. На сьогоднішній день відділ складається з трьох секторів, які являють собою єдиний організм, але виконують різні функції. Це сектор довідково-бібліографічного обслуговування, сектор інформаційно-аналітичного обслуговування, науково-редакційний сектор.

Звернемо особливу увагу на один з напрямків роботи Інформаційно-бібліографічного відділу – підвищення якості видавничої продукції університету та просування періодичних видань у глобальному науковому середовищі. Цей напрямок було започатковано кілька років тому, але особливу увагу він привернув у зв'язку з реорганізацією відділу.

Бібліотека на сучасному етапі – це інформаційний центр, що не тільки надає інформацію, але й є активним учасником створення інформаційних джерел, зокрема баз даних, електронних бібліотек, різноманітних за формою та змістом видань, які відображають результати наукової діяльності бібліотеки. Одним з видів видань є періодичні.

На сьогоднішній день багато уваги з боку держави приділяється саме періодичним виданням. Це зумовлено переходом до інформаційного суспільства, де важливе значення відводиться формуванню інформаційної культури особистості. Крім того, наша країна взагалі та кожний окремий навчальний заклад, наукова установа тощо намагаються ввійти до світового інформаційного співтовариства.

Зусиллями двох секторів – науково-редакційного та інформаційно-аналітичного забезпечення – було проведено моніторинг нормативно-правової бази щодо оформлення періодичних видань, включення їх до переліку фахових видань України та до наукометричних баз даних, представлення наукової періодики у глобальному науковому середовищі.

Кожний освітній заклад сьогодні публікує результати своїх досліджень та окремі аспекти з досвіду роботи у періодичних виданнях (друкованих чи електронних). При підготовці матеріалів перш за все потрібно звернутися до поняття «культура видання». Узагальнюючи погляди різних дослідників, можна дати таке визначення: культура видання – це рівень досконалості видання, що виявляється в концептуальній цілісності його змістових, художньо-графічних і маркетингових елементів та характеристик; правильності оформлення бібліографічної інформації; мірі добротності видання як специфічного товару, призначеного для задоволення пізнавальних, естетичних, розважальних та інших потреб читача. Однією з основних складових культури видання є бібліографічна культура, тобто рівень інформативності та правильності оформлення вихідних відомостей, списків літератури, посилаць на джерела тощо [4, с. 135].

Основним засобом сучасної наукової комунікації є публікації у наукових виданнях, тобто журналах та збірниках. З метою вдосконалення якості видавничої продукції університету співробітниками бібліотеки були вивчені діючі

Держстандарти України щодо бібліографічної культури періодичного видання: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Библиографическая запись. Библиографическое описание», ДСТУ 4861:2007 «Видання. Вихідні відомості», ДСТУ 7152:2010 «Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках». Положення цих стандартів базуються на положеннях діючих міжнародних стандартів з видавничої справи. Ці документи сприяють уніфікації видавничого оформлення публікацій, списків літератури та видання взагалі, а також розширенню міжнародних зв'язків між фахівцями видавничої та бібліотечної сфер діяльності. Після вивчення нормативної бази було проаналізовано періодичні видання університету на предмет видавничого та бібліографічного оформлення. В результаті дослідження було виявлено та своєчасно усунуто помилки в оформленні періодичних видань. Крім того, проводились консультації з редакційними колегами періодичних та продовжуваних видань університету.

Одним з актуальних питань відносно наукової періодики є включення її до переліку наукових фахових видань України. Наприкінці минулого року наказом МОН молоді та спорту було затверджено Порядок формування Переліку наукових фахових видань України [5]. В ньому докладно перераховані обов'язкові умови, при дотриманні яких видання буде вважатися фаховим. Варто звернути особливу увагу на такі вимоги:

- наявність Свідоцтва про державну реєстрацію засобу масової інформації;
- засновником видання є наукова установа, організація, вищий навчальний заклад III-IV рівнів акредитації;
- наявність у складі редколегії не менше шести докторів наук з відповідної галузі, серед яких три з них є штатними працівниками засновника видання;
- наявність статей англійською мовою на веб-сторінці видання;
- дотримання вимог редакційного оформлення згідно з Держстандартами, в тому числі наявність Міжнародного стандартного серійного номеру ISSN;
- здійснення внутрішнього та зовнішнього рецензування;
- безоплатне розміщення електронної копії видання на сайті Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у розділі «Наукова періодика».

Звертаючи увагу на останній пункт, треба зазначити, що на сьогоднішній день активно розвивається система електронних публікацій, що забезпечує вчених сучасними інформаційними послугами на рівні світових стандартів. Статистика свідчить, що розміщення публікації в Інтернеті у вільному доступі збільшує кількість «паперових» посилань на неї у три-п'ять разів.

Науково-редакційним сектором та сектором інформаційно-аналітичного забезпечення Наукової бібліотеки постійно ведеться робота з вивчення як вітчизняних, так і світових баз даних наукової періодики. Наукова інформація в електронному вигляді представлена в Україні наступним чином:

- по-перше, загальнодержавний портал «Наукова періодика України», в якій представлені повні тексти статей з наукових журналів;
- по-друге, загальнодержавна реферативна база даних «Україніка наукова», де розміщується інформація про публікації.

Формують та поповнюють ці бази два найбільших інформаційних заклади країни – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ) та Інститут проблем реєстрації інформації (ІПРІ) НАН України. Співробітниками названих секторів було проведено моніторинг загальнодержавних баз на предмет представлення в них періодичного видання «Вісник ОНУ», який налічує 10 серій. За результатами дослідження було надано консультації редколегіям серій видання,

повідомлено про порядок представлення електронних версій журналу на порталі «Наукова періодика України» та ознайомлено з текстовою формою подання даних до загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова». Крім того, факультетам університету було надано інформацію про Індекс інтегрованості періодичного видання в систему наукових комунікацій. Такий рейтинг оприлюднила НБУВ за результатами аналізу депозитарію електронних копій наукової періодики України. За визначенням Індекс характеризує не науковий рівень журналу, а ступінь його визнання та поширення і можливість одержати інформацію про опубліковані в ньому статті. Індекс інтегрованості періодичного видання в систему наукових комунікацій – це показник, що визначається сумою значень 10 формальних показників, таких як час існування, періодичність видання, наявність ISSN, статус засновника, науковий статус головного редактора, наявність перекладної версії, представлення видання у РБД «Україніка наукова» та на порталі «Наукова періодика України» НБУВ, а також у міжнародних реферативних базах даних.

Цей рейтинг було запропоновано для використання редакціям видань для визначення напрямів підвищення їх інтегрованості в національну та міжнародну систему наукової комунікації.

Це те, що стосується вітчизняних баз даних наукової періодики, але в Науковій бібліотеці проводиться робота з вивчення і світових наукометричних баз даних. Звертається особлива увага на представлення у цих базах публікацій співробітників університету та їх індекс цитування, на умови включення видання до них, на перелік українських та російських видань у базах.

На сьогодні найбільшими та найвпливовішими вважаються чотири бази даних: Thomson Reuters, Scopus, Index Copernicus та PИHЦ.

Web of Science (WOS) – найавторитетніша у світі аналітична та наукометрична база даних статей з періодичних та продовжуваних видань. Ресурс не містить повних текстів, але включає посилання на повні тексти у першоджерелах та списки усіх бібліографічних посилань, які зустрічаються у кожній публікації, що дозволяє у короткі строки отримати найповнішу бібліографічну інформацію за певною темою. В результаті аналітичної та наукометричної діяльності системи отримуються показники наукової активності: Index Citation – індекс цитування вченого та Impact Factor – індекс для наукового журналу.

Scopus – це найбільша єдина реферативна база даних та наукометрична платформа видавничої корпорації Elsevier. База даних оновлюється щодня та забезпечує значну підтримку у пошуку наукових публікацій та пропонує посилання на всі реферати, що вийшли з великого об'єму доступних статей. Перевагою Scopus є те, що вона перевищує за повнотою та ретроспективною глибиною більшість існуючих у світі баз даних. Треба зазначити, що умови включення журналу до цієї бази дещо збігаються з вимогами до включення до переліку фахових видань України. Отже, є аналогічні показники, що практично автоматично відносять видання до розряду аутсайдерів, наприклад:

- відсутність ISSN;
- видання, що виходять нерегулярно;
- відсутність пристатейних списків літератури;
- відсутність резюме англійською мовою до кожної статті (причому системою оцінюється якість англійської анотації);
- видання, що не мають апарату рецензування;
- видання, що не мають власних сайтів в Інтернет;
- галузеві видання, які не відповідають вимогам відбору по типу документів.

Scopus – це не тільки база, що містить інформацію і тексти публікацій, вона вираховує індекс Хірша, тобто індекс наукової активності окремих вчених, вишу в цілому та певних журналів. Індекс Хірша – це наукометричний показник, запропонований у 2005 р. американським фізиком Хорхе Хіршем, що являє собою сумарне число посилань на праці вченого. Критерій ґрунтується на обліку числа публікацій дослідника та числа цитувань цих публікацій. Індекс Хірша є кількісною характеристикою продуктивності вченого за весь період його наукової діяльності.

Index Copernicus (IC) – це база даних інформації наукового профілю (Польща, 1999). База даних дозволяє відслідковувати вплив наукових публікацій окремих вчених та наукових установ на світову науку. Index Copernicus, крім оцінки продуктивності, пропонує традиційне реферування та індексування наукових публікацій.

Російський індекс наукового цитування (РІНЦ) – це інформаційно-аналітична система (Росія, 2005). Вона призначена не тільки для оперативного забезпечення наукових досліджень актуальною довідково-бібліографічною інформацією, але й є також потужним інструментом, що надає можливість здійснювати оцінку результативності та ефективності діяльності науково-дослідних організацій, вчених, рівень наукових журналів тощо. В основі системи лежить бібліографічна реферативна база даних, де індексуються статті з наукових журналів. РІНЦ має угоди з компаніями Thomson Reuters та Elsevier, що дозволяють здійснювати запити безпосередньо з баз даних Web of Science і Scopus та отримувати звітти поточні значення показників цитування публікацій. Таким чином, в інтерфейсі РІНЦ можна побачити одночасно число цитувань публікації в РІНЦ, Web of Science і Scopus. Ця безкоштовна можливість доступна для всіх зареєстрованих у РІНЦ авторів.

Ці бази даних висувають певні вимоги до включення журналу до їх систем. Умови деяких з них більш жорсткі та вимогливіші (Web of Science, Scopus), деяких – більш лояльні (Index Copernicus, РІНЦ).

Крім наукометричних баз даних, які містять повні тексти, реферати публікацій та здійснюють оцінку наукової діяльності установ та вчених, існує міжнародна база даних, що включає найбільш повні видавничі відомості про періодичні та продовжувані видання всього світу. Це **Ulrich's Periodicals Directory (Ulrich's)** – своєрідний зведений бібліографічний показник періодичних та продовжуваних видань світу, який має тільки он-лайн формат. База даних створюється на основі даних про видання, що отримуються з різних джерел – безпосередньо видавництва, головного ISSN центра та його національних відділень у різних країнах, бібліотеках, інформаційних центрів-генераторів різноманітних інформаційних ресурсів, великих служб доставки тощо. Сьогодні цим ресурсом володіє компанія Serials Solutions. Ulrich's містить 330 тис. описів періодичних та продовжуваних видань, що виходять у теперішній час, з яких 201 тис. видань – це наукові та виробничі. Описи враховують всі види форматів – друкований, електронний на CD чи DVD, он-лайн, на мікрофішах і т. д. Цей ресурс, можна сказати, єдине найбільш повне джерело інформації про журнали, який використовується в усьому світі. Включення до цієї бази даних дає можливість установі (засновнику видання), редакціям чи видавництвам отримати додатковий вихід до світового інформаційного та бібліотечного співтовариства, надати найбільш повну інформацію про свої видання, розширити підписку тощо. Ще раз звернімо увагу на важливість наявності у видання міжнародного стандартного серійного номеру ISSN. Ця база даних активно співпрацює з ISSN центром, тому, якщо видання має цей номер, воно має бути представлене у цій базі.

Таким чином, новоствореними секторами інформаційно-бібліографічного відділу ведеться активна робота в різних напрямках, деякі з яких є новітніми для традиційної діяльності бібліотеки. Так, ще одним питанням, з яким зіткнулися співробітники бібліотеки, стало поняття «бібліографічні стилі». У зв'язку з виходом української науки на світовий рівень, прагненням включення видань до наукометричних БД, підвищенням вимог до оформлення наукових видань сьогодні доречно вивчати досвід закордонних колег. Одним з аспектів, на який треба звернути увагу, є використання бібліографічних стилів для оформлення бібліографічних посилань. Цей досвід дуже поширений серед науковців США та Західної Європи. Бібліографічний стиль – це стиль оформлення бібліографічного списку та посилань на літературу у певному форматі, за певними правилами. Здебільшого такі стилі використовують при оформленні електронних публікацій, але все частіше їх стали застосовувати і у друкованих публікаціях. У міжнародному досвіді, який відбиває в основному північноамериканську та європейську наукову практику, найчастіше використовують наступні формати та стандарти цитування джерел:

- APA (American Psychological Association (APA) Style) – стиль, розроблений Американською асоціацією психологів, використовується зазвичай для суспільних наук;
- Chicago (The Manual of Style) – типографський стиль, частіше використовується в наукових виданнях;
- Harvard or Author-date (Гарвардський стиль или стиль «автор-дата») – найбільш розповсюджений стиль оформлення посилань для наукових публікацій;
- MLA (Modern Language Association) – бібліографічний стиль, що використовується у галузі літератури та іноземних мов;
- IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) – стиль, який застосовується у галузі машинобудування та технологій;
- OSCOLA (The Oxford Standard for Citation Of Legal Authorities) – Оксфордський стандарт для цитування юридичних документів.

Існує ще безліч стилів, які створюються на основі певних стандартів, вимог окремих журналів, організацій. Нагадую, що практика використання бібліографічних стилів притаманна здебільшого європейським та американським колегам. Але, у зв'язку з виходом вітчизняних журналів до світового наукового та інформаційного співтовариства, деякі видання України також почали використовувати певні бібліографічні стилі. Крім того, багато науковців нашої країни публікують свої статті у зарубіжних виданнях. Тому вивчення бібліографічних стилів стає все більш доречним у сучасних умовах.

Такою є діяльність Інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки щодо формування бібліографічної культури видань університету. В цій роботі приймає участь Сектор інформаційно-бібліографічного забезпечення, який третій рік існує в Науковій бібліотеці. За цей час чітко визначилися обов'язки та пріоритетні напрямки діяльності цього сектору.

Відомо, що інформаційно-аналітична діяльність – це особлива сфера людської діяльності, покликана забезпечити інформаційні потреби суспільства за допомогою аналітичних технологій через переробку вихідної інформації й отримання якісно нового знання. Інформаційна аналітика виконує насамперед завдання якісно-змістовного перетворення інформації, функціонально перетинаючись у цьому аспекті з науковою (виробництво нового знання) й управлінською (розробка варіантів рішень, сценаріїв) діяльністю [3, с. 107].

Сектор інформаційно-аналітичного забезпечення займається наукометричною та бібліометричною діяльністю з метою визначення наукової активності ОНУ імені І. І. Мечникова в цілому та вчених вишу зокрема; використовує інформаційну аналітику як метод, що використовується при відповідях на запити читачів; проводить моніторинг світових інформаційних ресурсів з метою забезпечення освітнього процесу та наукової діяльності університету.

Діяльність сектору спрямована на забезпечення інформаційних потреб університету за допомогою аналітичних технологій шляхом переробки існуючої інформації та отримання якісно нового знання.

На сьогодні усім відомо, що інформаційний простір мережі Інтернет характеризується високим ступенем динамічності, в ньому щодня з'являється й зникає величезна кількість електронних ресурсів. З цієї причини співробітниками інформаційно-бібліографічного відділу ще декілька років тому було створено електронний путівник по Інтернет-ресурсам за профілями університету, до якого ввійшли сайти, що пропонують електронні книги, статті з періодичних видань, матеріали конференцій та семінарів. Сьогодні функцію путівника по інформаційним ресурсам в Науковій бібліотеці покладено на новий сектор інформаційно-аналітичного забезпечення, пріоритетним напрямком діяльності якого стала робота з оцінки, аналізу та організації доступу до інформації. Сектор постійно займається пошуком матеріалів у глобальній мережі на допомогу навчальному процесу та науковій діяльності університету, систематизує знайдену інформацію та підтримує її у робочому режимі. Сектор тісно співпрацює з відділом комплектування та проводить поглиблену аналітичну роботу на предмет виявлення електронних версій періодичних видань в мережі Інтернет, оформлюючи їх згодом у тематичні бази даних.

Важливим напрямком в роботі цього сектору стало виконання довідок ускладненого характеру, а саме довідок, які потребують не тільки особливих навичок пошуку в мережі Інтернет, а й знання іноземних мов. Усі співробітники сектору вільно володіють англійською та німецькою мовами. Так, працівники цього сектору тісно співпрацюють з фізичним факультетом та Інститутом математики, економіки і механіки, запити яких повсякчас потребують оперативного пошуку електронних версій статей в іноземних виданнях. Складність полягає в тому, що необхідні статті друкувались не в сучасних виданнях, а у випусках середини ХХ ст., які відсутні у друкованому варіанті у фондах бібліотек міста, а електронний архів не представлений в Інтернеті централізовано. Інформаційно-аналітичним сектором добре налагоджена робота з усіма факультетами університету. За спрямуванням кожного факультету сектором було проведено моніторинг періодичних видань, що входять до наукометричних БД, та укладено списки наукових журналів, де можна публікувати наукові статті.

Новим напрямком в роботі сектору інформаційно-аналітичного забезпечення стала щомісячна звітність про показник індексу цитування вчених ОНУ – найоб'єктивнішого з усіх показників успішності професійної діяльності науковця і наукових колективів на даний час, впливу вченого на світову науку та якості проведених ним наукових досліджень. Звітність складається за матеріалами найбільшої на сьогодні реферативної та аналітичної бази даних у світі – Scopus. Ця база даних, як відомо, є одним з головних джерел отримання наукометричних даних для проведення оціночних досліджень на державному чи корпоративному рівні. Окрім цього, сектором збирається та вивчається інформація щодо рейтингу вищих навчальних закладів України, в тому числі й ОНУ імені І. І. Мечникова, за показни-

ками таких загальнонаціональних рейтингів, як рейтинг вузів України ЮНЕСКО «Топ-200 Україна» та українських вузів «Компас», рейтинг Міністерства освіти і науки і світового вебметричного рейтингу «Вебметрикс» (Webometrics).

Сектором проводиться обробка інформації за певною проблематикою, на базі якої у подальшому створюються інформаційні продукти, зокрема бази даних. Так, сектором було проведено моніторингове дослідження на предмет наявності зведеної бази психодіагностичних методик і програм тренінгів. З причин відсутності в Україні таких баз даних сектором інформаційно-аналітичного забезпечення разом з кафедрою психології ОНУ імені І. І. Мечникова було здійснено науковий проєкт. Кінцевим результатом аналітичної роботи в цьому напрямку стало створення Компендіуму психодіагностичних методик і програм тренінгів. Саме силами цього сектору було розроблено методiku складання Компендіуму на базі двох видань: «Практична психологія та соціальна робота» (1998-2012 рр.) та «Психологическая диагностика» (2005-2009 рр.), де інформація подається у вигляді таблиці із зазначенням автора, назви методики чи тренінгу, джерела публікації, цілей та короткого опису дослідження.

Таким чином, одним з заходів удосконалення роботи Інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки стала його реорганізація. Проаналізувавши роботу відділу за період існування трьох секторів у його складі, можна зробити висновок, що реорганізація була дійсно необхідною та доречною. Отже, Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова активно реагує на сучасні трансформації в освітньому процесі та науковій діяльності, враховуючи розвиток інформаційних технологій.

Список використаної літератури

1. Беззуб І. Бібліотека вищого навчального закладу у формуванні інформаційної культури студента / І. Беззуб // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. – К., 2012. – Вип. 33. – С. 94-105.
2. Дригайло В. Г. Миссия вузовских и других научных библиотек / В. Г. Дригайло // *Науч. и техн. б-ки*. – 2004. – № 4. – С. 50-55.
3. Кобелев О. «Інформаційна аналітика» як дисципліна для підготовки магістрів зі спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографознавство» / О. Кобелев // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. – К., 2012. – Вип. 33. – С. 106-111.
4. Крайнікова Т. С. Культура видання : дефініція, структура та чинники / Т. С. Крайнікова // *Наук. зап. Ін-ту журналістики*. – 2011. – Т. 43 (квіт.-черв.). – С. 134-138.
5. Порядок формування Переліку наукових фахових видань України : затверджено наказом М-ва освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» від 17 жовт. 2012 р. № 1111 // *Офіційний вісник України*. – 2012. – № 86. – С. 247. – Ст. 3514.

References

1. Bezzub I. Biblioteka vyshchoho navchalnoho zakladu u formuvanni informatsiinoi kultury studenta [A college library in forming informational culture of a student]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho*, 2012, no. 33, pp. 94-105.
2. Drygaylo V. G. Missiya vuzovskikh i drugikh nauchnykh bibliotek [A mission of a college and other scientific libraries]. *Nauchnyye i tekhnicheskyye biblioteki* [Scientific and technical libraries], 2004, no. 4, pp. 50-55.
3. Kobieliev O. "Informatsiina analityka" yak dystsyplina dlia pidhotovky mahistriv zi spetsialnosti "Knyhoznavstvo, bibliotekoznavstvo i bibliografoznnavstvo" [„Informational analytics” as a discipline for preparing masters of science degree „Bibliology, library studies and bibliography”]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho*, 2012, no. 33, pp. 106-111.

4. Krainikova T. S. Kultura vydannia : defnitsiia, struktura ta chynnyky [The culture of publishing: definition, structure and factors]. *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, 2011, vol. 43, pp. 134-38.
5. Poriadok formuvannia Pereliku naukovykh fakhovykh vydan Ukrainy (17.10.2012 № 1111) [The procedure of forming the list of professional scientific publications of Ukraine]. *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*, 2012, no. 86, art. 3514, p. 247.

Надійшла 30.05.2013 р.

М. А. Подрезова,

директор Научной библиотеки

Одесского национального университета имени И. И. Мечникова

ул. Преображенская, 24, г. Одесса, 65082, Украина

тел. (0482) 34 77 89

e-mail: library@onu.edu.ua

**БИБЛИОГРАФИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА ПЕРИОДИЧЕСКОГО
ИЗДАНИЯ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-
АНАЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯЛЬНОСТИ БИБЛИОТЕКИ**

Резюме

В статье изложены основные изменения в деятельности Информационно-библиографического отдела Научной библиотеки ОНУ имени И. И. Мечникова в области информационно-аналитической деятельности. Особое внимание сосредоточено на формировании библиографической культуры периодического издания, продвижении университетских изданий в глобальном информационном пространстве, что способствует распространению результатов научной деятельности университета в мировом научном сообществе.

Ключевые слова: Научная библиотека ОНУ имени И. И. Мечникова, периодические издания, информационно-аналитическая деятельность, наукометрические базы данных, библиографические стили.

M. O. Podrezova,

Director of the Scientific Library

Odesa I. I. Mechnikov National University

24, Preobrazhenska St., Odesa, 65082, Ukraine

Tel. (0482) 34 77 89

e-mail: library@onu.edu.ua

**BIBLIOGRAPHIC CULTURE OF PERIODICAL AS A DIRECTION OF
INFORMATIONAL AND ANALYTICAL LIBRARY WORK**

Summary

The purpose of the article is a definition of changes in the work of Informational and Bibliographic Department of Scientific Library of Odesa I. I. Mechnikov National University that have happened recently. The purpose of the publication consists the description of the directions of the Department activity and informational analytics in particular.

The author mainly used methods of theoretical research such as analysis, synthesis, generalization.

The analysis shows that in consequence of transformation in the work of Informational and Bibliographic Department informational analytics has become its priority activity.

The main purpose of such kind of work is improving the quality of publishing output of the university that is realized in formation of bibliographical culture of publications, as well as promotion of the periodicals in global scientific space. To that end legal and regulatory framework of periodical publications, inclusion to the list of professional scientific publications of Ukraine was monitored. Besides its conditions of inclusion, the editions to such scientometric databases as Scopus, Index Copernicus, Russian Science Citation Index were studied.

Described experience of transformation processes in the Scientific Library of Odessa I. I. Mechnikov National University will be useful for other college libraries. Materials of publication may be used by journal editorial boards for editing periodical for publishing and for including the edition to the International Scientific Society.

The analysis of the Department's work showed a necessity of reorganization. Generally, the Scientific Library of Odessa I. I. Mechnikov National University responds quickly to the modern transformations in educational process and scientific activity, considering the development of informational technologies.

Keywords: The Scientific Library of Odessa I. I. Mechnikov National University, periodicals, informational and analytic activities, scientometric database, bibliographical styles.